

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag van de (digitale) vergadering van de Bouwbegeleidingscommissie op 26 mei 2020

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
Bouwbegeleidingscommissie
R. Konings

Aanwezige leden: mevrouw Tellegen (commissievoorzitter, VVD), de heer De Groot (D66), de heer Van den Nieuwenhuijzen (GL), de heer Dronkers (namens de OR), mevrouw De Vries en de heer Roza (namens het fractiepersoneel), mevrouw Tielens-Tripels en mevrouw Nollen (namens het ambtelijk personeel)

Aanwezige adviseurs: mevrouw Roos (Griffier), de heer Van Rhijn (directeur huisvesting en financiën van de Tweede Kamer), de heer De Bruijn (integraal adviseur), de heer Van Noord (architect), mevrouw Wouters (projectleider renovatie van de Tweede Kamer), de heer Unger (programmadirecteur renovatie van het RVB) en de heer Kuijpers (architect van het RVB). Als toehoorder aanwezig: Maurits Zeinstra (Tweede Kamer).

*Griffier: mevrouw Konings
Adjunct-griffier: mevrouw Burger*

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Kops (PVV), de heer Van der Molen (CDA), mevrouw Beckerman (SP), mevrouw Kuiken (PvdA) en de heer Öztürk (DENK).

ALGEMEEN

1. Opening en mededelingen

De commissievoorzitter opent de digitale vergadering en heet iedereen welkom. Er zijn twee nieuwe leden toegetreden tot de BBC: Harry van der Molen vervangt Erik Ronnes, en Tom van den Nieuwenhuijzen vervangt Isabelle Diks. Enkele leden hebben zich op het laatste moment moeten afmelden vanwege andere verplichtingen.

2. Conceptverslag BBC-vergadering van 10 maart 2020

Het verslag wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag vraagt een BBC-lid wat de stand van zaken is van de publieksvriendelijke versie van de notitie over de governance-structuur. De directeur Huisvesting van de Tweede Kamer geeft aan dat het concept klaar is en dat deze in de volgende BBC-vergadering op de agenda komt. Een ander lid vraagt of al duidelijk is wie zich zal buigen over de inrichting van de plenaire zaal. De commissievoorzitter geeft aan dat het Presidium hier nog over moet spreken.

3. Conceptverslag BBC-vergadering van 14 januari 2020

Dit verslag wordt nogmaals voorgelegd i.v.m. de lage opkomst bij de laatste vergadering. Er zijn geen opmerkingen meer.

4. Terugkoppeling Presidium

De commissievoorzitter koppelt terug dat in het Presidium naar aanleiding van de vierde voortgangsrapportage Renovatie Binnenhof in algemene zin over de renovatie en verhuizing is gesproken. Daarbij zijn de mogelijke gevolgen van de corona- en de stikstofproblematiek, en de vier openstaande ontwerpvragestukken (publieksentree, Nieuwspoort, logistiek en ruimte) aan de orde gekomen. De commissievoorzitter en de Voorzitter hebben tevens een gesprek gehad met de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) om de stand van zaken te bespreken.

De directeur Huisvesting van de Tweede Kamer meldt dat het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) n.a.v. een aantal gerezen vraagstukken rondom ruimte werkt aan een huisvestingsplan. De analyse hiervoor wordt op korte termijn afgerond. De Griffier vult aan dat de staatssecretaris van BZK heeft toegezegd garant te staan voor goede aanvullende huisvesting en aangegeven deze zomer een plan te maken hoe dit gerealiseerd moet worden. Het huisvestingsplan is belangrijk in het licht van het totale ruimtevraagstuk en dus relevant voor het beoordelen van de keuzes die gemaakt moeten worden ten behoeve van het Voorlopig Ontwerp (VO).

RENOVATIE

5. Planning beoordeling functioneel Voorlopig Ontwerp (VO)

I.v.m. de uitbraak van het coronavirus is de oorspronkelijke planning om als BBC het functioneel deel van het VO ("wat je kan zien") in april te beoordelen helaas niet gehaald. In de aangepaste planning wordt het functioneel VO op dinsdag 9 en dinsdag 16 juni aan de BBC gepresenteerd en door de BBC beoordeeld. Dit worden dus belangrijke bijeenkomsten.

6. Advies opstellen aan het Presidium over het onderzoek naar de werkomgeving van de Tweede Kamer na de renovatie (Werkplekonderzoek)

In de BBC-vergadering van 10 maart 2020 zijn de belangrijkste uitkomsten van het Werkplekonderzoek gepresenteerd en besproken. Sommige uitkomsten van het werkplekonderzoek, en van aanvullende gesprekken met gebruikers, hebben geleid tot voorstellen van het Programmabureau voor aanpassingen/aanvullingen/nadere specificatie van het Herzien functioneel Programma van Eisen (PvE). De BBC wordt gevraagd op deze acht concrete punten advies uit te brengen. De projectleider renovatie van de Tweede Kamer licht aan de hand van de meegestuurde notitie de acht punten kort toe. In dit verslag worden de punten heel beknopt weergegeven met daarbij de opmerkingen van de BBC.

1. Er wordt één adaptieve vergaderruimte met mechanische binnenklimaatvoorzieningen per acht werkplekken gerealiseerd. Dit maakt de ruimte zowel geschikt voor vergaderen als voor werken. De BBC is akkoord met dit punt.
2. In tegenstelling tot de wens in het PvE, kunnen er niet méér ambtenaren in het hoofdcomplex worden gehuisvest dan nu. Wel is in kaart gebracht welke diensten in ieder geval in het hoofdcomplex gehuisvest moeten blijven. De BBC is akkoord met dit punt.
3. Er worden centrale pantry's ingericht om te voorkomen dat medewerkers op hun kamer eigen apparatuur gebruiken om koffie of thee te zetten. De BBC is akkoord

met dit punt. De BBC benadrukt dat de voorzieningen en producten in de pantry's van goede kwaliteit dienen te zijn.

4. Er worden zo veel mogelijk (aaneengesloten) werkruimtes op de werkvloeren behouden. De BBC is akkoord met dit punt.
5. Er zijn weinig mogelijkheden en bovendien is er geen draagvlak voor flexwerken voor de ambtelijke diensten (minder bureaus dan medewerkers). Wel is behoefte aan plekken voor 'flexibel aanlanden' in het hoofdcomplex (dit houdt in dat medewerkers uit andere gebouwen gebruik kunnen maken van een werkplek in het hoofdcomplex). De BBC is akkoord met dit punt. Ten aanzien van flexwerken merkt de Griffier op dat het relevant is hoe het thuiswerken zich als gevolg van de coronacrisis gaat ontwikkelen. Als thuiswerken in de toekomst steeds vaker voorkomt, is het mogelijk niet meer reëel om iedereen een vaste werkplek te geven. De commissievoorzitter merkt op dat de BBC zich tot nu toe altijd heeft uitgesproken tegen flexwerken, ook voor de ambtelijke diensten. Ze stelt tevens voor dat in het advies aan het Presidium aandacht besteed wordt aan het coronavraagstuk. De projectleider renovatie van de Tweede Kamer benadrukt dat dit aspect van het PvE alleen geldt voor de diensten en dat de fracties zelf gaan over de invulling van hun vierkante meters.
6. Gezien de hoge druk op de beschikbare ruimte in het hoofdcomplex wordt nader onderzoek gedaan of het toewijzen van fractiekamers aan grote fracties bovenop de norm van 52 m² per Kamerzetel nog passend is en de vraag of fracties bepaalde voorzieningen (zoals stilleruimtes, studiofaciliteiten en overlegplekken) zouden kunnen delen. De BBC is akkoord met dit punt. Een commissielid brengt in dat de motie-Jetten en de coronarichtlijnen (thuiswerken, anderhalve meter afstand houden van elkaar) zijns inziens van invloed kunnen zijn op de 52 vierkante meter aan ruimte dat per Kamerlid aan een fractie worden toegewezen. De commissievoorzitter stelt dat het ingewikkeld is om voor dit soort losse onderdelen van het ruimtegebruik keuzes te maken als het totaalplaatje (de totale ruimtebehoefte) ontbreekt. Er is behoefte aan een integrale notitie over ruimte.
7. Er wordt een dienstverleningsconcept ontwikkeld met passende mobiele ICT-devices waarmee volwaardig op meerdere plekken gewerkt kan worden. De BBC is akkoord met dit punt, ook met het oog op het thuiswerken.
8. Er wordt voorgesteld om in het nog op te stellen Programma van Eisen voor de dependances op te nemen om deze een volwaardig onderdeel van het Tweede Kamer-complex te maken, met gelijkwaardige voorzieningen (restaurantief en ICT). De BBC is akkoord met dit punt.

Tijdens deze bespreking staat de BBC in het bijzonder stil bij het onderwerp ruimte (zie ook punt 6). De directeur Huisvesting van de Tweede Kamer spreekt naar aanleiding daarvan af dat er een notitie komt met alle ruimtevraagstukken die een interne afweging en besluit vergen. Dit zijn bijvoorbeeld de motie-Jetten, het aantal vierkante meters dat een fractie per Kamerlid krijgt en het toebedelen van de fractiekamers. De coronasituatie en de schuif worden daar ook bij betrokken.

Een BBC-lid brengt in dat fracties nu al weinig ruimte hebben; het is een urgent probleem. Bij kleine fracties komt het zelfs voor dat er wel geld is om mensen aan te nemen, maar geen ruimte voor huisvesting. Een BBC-lid oppert de mogelijkheid om (gedeelde) vergaderruimtes voor fracties buiten het hoofdcomplex te maken, zodat in het hoofdcomplex mogelijk meer werkruimte kan worden gerealiseerd. Daar wordt positief op gereageerd.

7. Programma van eisen (PvE) Beveiliging

De directeur Huisvesting van de Tweede Kamer licht toe dat het PvE voor de beveiliging is geactualiseerd in afstemming met de betreffende diensten en de BVA. De grootste verandering ten opzichte van de eerste versie van het PvE Beveiliging is dat Nieuwspoor onder hetzelfde beveiligingsregime komt te vallen als de Tweede Kamer. De directeur Huisvesting van de Tweede Kamer merkt op dat de nu uitgewerkte publieksentree in lijn is met het oorspronkelijke PvE Beveiliging. De BBC neemt kennis van dit stuk. Naar aanleiding van de informatie in de Vierde voortgangsrapportage renovatie Binnenhof (Kamerstuk 34293, nr. 94) over hogere eisen aan de veiligheid van de tijdelijke huisvesting van 25 miljoen euro vraagt de commissievoorzitter wat

deze gewijzigde situatie betekent voor de beveiligingseisen bij terugkeer.

8. Stand van zaken van het ontwerp voor gebouwdeel N

De integraal adviseur Pi de Bruijn presenteert de belangrijkste ingrepen voor gebouwdeel N en licht daarbij tevens toe waar het ontwerp nog aanpasbaar is en waar er nog definitieve keuzes gemaakt moeten worden. De BBC hoeft op dit moment nog geen advies uit te brengen.

In de presentatie wordt aandacht besteed aan de huidige ontwerpen voor Statenpassage, het Statenlokaal, Nieuwspoot, de expeditie en de opties voor de publieksentree. Enkele BBC-leden vragen naar de extra commissiezaal; daarin voorziet het ontwerp. Een ander BBC-lid vraagt naar een trap tussen de twee restaurants. Dhr. De Bruijn licht toe dat hij in het kader van sober en doelmatig voorstelt de huidige trap te verbeteren in plaats van een nieuwe trap te maken. Tot slot wordt gevraagd naar het Statenlokaal. Eerder heeft de BBC aangegeven voorstander te zijn van een groter en levendiger Statenlokaal; dit komt terug tijdens de beoordeling van het VO.

De commissievoorzitter complimenteert de architecten met het ontwerp en het harde werk dat zij de afgelopen tijd verricht hebben.

Een BBC-lid merkt op dat de keuzes die straks gemaakt worden bij het beoordelen van het functioneel VO gevolgen kunnen hebben voor de verdere uitwerking, onder andere in het technisch VO. Hij vraagt of bepaalde keuzes dan nog teruggedraaid moeten/kunnen worden. De projectleider Renovatie van de Tweede Kamer geeft aan dat het belangrijk is om eerst vast te stellen welke functie waar komt voordat de techniek verder uitgewerkt kan worden. Dat gebeurt met de beoordeling van het functioneel VO. Het kan inderdaad zo zijn dat er later nog aanvullende keuzes gemaakt moeten worden omdat iets technisch of financieel toch niet haalbaar blijkt. Dat doen we bij de beoordeling van het integraal VO na het zomerreces. De commissievoorzitter stelt dat het advies van de BBC over het functioneel VO inderdaad in deze context gezien moet worden.

Dhr. De Bruijn biedt aan de nieuwe BBC-leden aan binnenkort een afspraak te maken om hen nader kennis te laten maken met de ontwerpen.

TIJDELIJKE HUISVESTING

9. Communicatieaanpak *Op weg naar B67*

De BBC neemt kennis van de communicatieaanpak. Een BBC-lid merkt op dat het zinnig is bij het uitrollen van de communicatieaanpak rekening te houden met de timing van de verkiezingen.

OVERIG

10. Rondvraag en sluiting

De projectleider renovatie van de Tweede Kamer meldt dat zij morgen een gesprek met Nieuwspoot heeft over de voorgestelde locatie. De programmadirecteur renovatie van het RVB vult aan dat er ook met Nieuwspoot wordt gesproken over de tijdelijke huisvesting in B67. De commissievoorzitter stelt dat de rol van de BBC volgend is op het overleg tussen het RVB, Nieuwspoot en het Ontwerpteam.

De commissievoorzitter sluit de vergadering en bedankt iedereen voor zijn aanwezigheid.